

UKÁŽKA 1

Neľútostná samota ...

tá čo ma zabíja
tá s ktorou usínam
najlepšia priateľka

tak pýtam sa seba
nikoho nemám?
náručie v
smútok odíde morom

či len faloš? či len klam?
či je to správne aby zostal človek?
nemám už viac, nemám nikoho
môj život zmenil sa
bojím sa čoho?

že otrávim sa
otrávim tým jedom ľudským
menom bolesť, závisť
klamstvo, nenávisť..

a preto prosím
ak toto
zamysli sa nad tým čo robíš
lebo to veľmi bolí :(

(upravené - www.texty.vychytane.sk)

K uvedenej ukážke sa vzťahujú úlohy 01 – 08.

1. V ktorej z možností sú slová, ktoré treba dosadiť na zvýraznené miesta v básni v uvedenom poradí?

A. moja, tráve, sám, cítiš	C. naša, ktorom, opustený, cítiš
B. moja, ktorom, sám, vidíš	D. naša, tráve, opustený, vidíš

2. Keby sa posledná strofa prepísala do neviazanej reči, koľko čiarok by bolo nutné doplniť?

A. 2	B. 3	C. 4	D. 5

3. Vyberte správnu možnosť.

Báseň *Neľútostná samota* je lyrická, pretože lyrický hrdina

A. sa pýta, čoho sa bojí.	C. používa rým a strofy.
B. píše o svojom vnútri.	D. núti nás k zamysleniu.

4. Lyrický hrdina je v rozpoležení, ktoré by sa dalo označiť ako

A. nostalgia	C. heroizmus
B. entuziazmus	D. optimizmus

5. Ktorý umelecký prostriedok v básni nenájdete?

A. epiteton	C. prirovnanie
B. personifikáciu	D. metaforu

6. Ktoré tvrdenie o básni je nepravdivé?

- A. Lyrický hrdina je sklamaný ľudskou zlobou.
- B. Báseň môžeme zaradiť do osobnej lyriky.
- C. Báseň je napísaná v singulári nominatívu.
- D. Lyrický hrdina by sa rád plavil po mori.

7. Podľa ktorého vzoru skloňujeme podstatné meno *faloš*?

- A. stroj
- B. dub
- C. kosť
- D. dlaň

8. Ako nazývame zvýraznený znak v poslednom verši?

UKÁŽKA 2

Pán Turuk, na úvod by som sa rád spýtal na cestu, po ktorej ste sa v živote vydali. Je to hladučká diaľnica s bezpečnými zvodidlami, alebo úzka, kľukatá cestička plná výmoľov a nebezpečných zrázov?

To je veľmi zaujímavá otázka. Aby som na ňu odpovedal správne, svoju cestu by som charakterizoval ako kombináciu super rýchlej diaľnice a kľukatej cestičky položenej na horskom zráze. V detstve vždy začínate svoju púť na pohodlnej ceste bez hrboľov, ktorú pre vás pripravili rodičia. V čase dospievania je na vás, ktorou cestou sa vydáte. Či budete pokračovať bez námahy a úsilia ďalej po diaľnici, alebo si vyberiete vlastnú cestu. Tá väčšinou býva pokrytá kameňmi a plná výmoľov. Je len na vás, či sa vám podarí prekonať všetky nástrahy, alebo sa na pol ceste obrátite. Ja som sa rozhodol pre cestu, na ktorej som prežil mnohé zaujímavé udalosti. Naučil som sa, že bez vlastnej vôle a snahy nikdy nesiahnete na svoje sny. Bez úsilia to jednoducho nejde.

(Calvera - www.milliardcity.com)

K uvedenej ukážke sa vzťahujú úlohy 09 – 15.

9. Ako nazývame žáner textu ukážky 2?

10. Do ktorého jazykového štýlu uvedený žáner patrí?

- A. administratívneho
- B. publicistického
- C. rečnickeho
- D. odborného

11. Vyberte správnu možnosť.**Pán Turuk rozpráva**

- A. o stave slovenských ciest plných výmoľov.
- B. o svojom detstve strávenom na cestách.
- C. o jednej konkrétnej ceste po diaľnici.
- D. o rôznych cestách, ktorými môžeme ísť.

12. Ktoré z tvrdení vyplýva z textu ukážky 2?

- A. Pán Turuk mal život bohatý na zážitky.
- B. Pán Turuk prekonal všetky nástrahy.
- C. Pán Turuk začal na kľukatej ceste.
- D. Pán Turuk chodieval po super rýchlej diaľnici.

13. Správne skombinujte uvedené slovné spojenia s bodmi A. - D. Dve slovné spojenia sú navyše.

spáchať samovraždu, naplniť niečo, ukradnúť niečo, uchopiť niečo, veľa zaplatiť, začať čítať

A. siahnúť na svoje sny _____

B. siahnúť po knihe _____

C. siahnúť na cudzie _____

D. siahnúť hlboko do vrecka _____

14. Vyberte správne synonymum k slovu *zráz* z ukážky 2.

A. priesmyk _____

B. dolina _____

C. svah _____

D. lúka _____

15. Posledná veta textu ukážky 2 je:

A. jednočlenná slovesná _____

C. dvojčlenná úplná _____

B. jednočlenná neslovesná _____

D. dvojčlenná neúplná _____

UKÁŽKA 3

Dvere do jedálne sa rozleteli ako papierový list vo vetre a do miestnosti zavanula neblahá ranná vôňa. Ľahučko a pritom tajomne sa vznášala od jedného stola k druhému. Chlapcom z nápravného ústavu pre nepľnoletých delikventov primrzol úsmev; prikrčili plecيا, tuhšie sa k sebe zovreli a začali šepkať: Starý Bembls sa vrátil! Prečo?! Taká pliaga nikdy nevykape... . Bum, bum, bum... doliehali naokolo pravidelné vojenské kroky. Muž išiel priamo. Mal úzky špicatý nos, ktorým dokazoval, že všetky jeho činy sú správne, a tvár, ktorá pripomínala skalného supa. Sústredene pozoroval okolie a dušu mu zapĺňala nevýslovná slasť. Meravú tvár zvrátil do silného úškrnu a pot'apkal svoj kožený obušok, vďaka ktorému si vydobyl úctu u chlapcov.

(Ľubomír Zamec: Chlapcov osud)

K uvedenej ukážke sa vzťahujú úlohy 16 – 26.

16. Ktorý slohový postup prevláda v texte ukážky 3?

17. Vypíšte slová z predposlednej vety textu ukážky 3. Napíšte, ku ktorým slovným druhom patria.

18. Z daných slov vyberte správne synonymum k slovu *pliaga* z ukážky 3.

kantor, vojak, háved', červotoč, drobizg, apokalypsa, zlosť

19. Vypíšte citoslovčia z textu ukážky 3.

20. Čo znamená slovo *delikvent* ?

- A. tínedžer B. previnilec C. vojak D. študent

21. Vypíšte z 1. vety ukážky dva umelecké prostriedky a pomenujte ich.

22. Slová *vznášal sa, špicatý, obušok, meravý* sú:

- A. nespisovné C. citovo zafarbené
B. neutrálne D. zastarané

23. Čo musel riaditeľ ústavu poslať Bemblsovi, keď chcel, aby sa vrátil?

- A. úradnú pozvánku C. úradný list
B. úradnú sms-ku D. úradnú vizitku

24. Napíšte základný tvar slova *tuhšie*.

25. Napíšte privlastňovacie prídavné mená druhové vytvorené z týchto podstatných mien:

- sup _____ líška _____
ovca _____ králik _____

26. Z textu ukážky 3 vyplýva, že

- A. Bemblsa si chlapci ctíli, pretože bol policajt.
B. Prišla jeseň, pretože fúkal vietor a padali listy.
C. Chlapcov z nápravného ústavu zjednotil rešpekt.
D. Bembls mal zrak ako sup, preto mu nič neuniklo.

UKÁŽKA 4

Zvonček vyzváňal – ale v dome sa nič nepohlo.

Na dverách bolo aj klopadlo. Major Burnaby ho chytil a viac ráz mocne zaklopal – znelo to ako hromobitie.

V dome bolo ticho ako v hrobe.

Major sa vzdal ďalších pokusov. Chvíľu nerozhodne stál, potom sa vrátil po chodníku k bráne a pokračoval ďalej po ceste, ktorou prišiel do Exhamptonu. Po sto metroch sa ocitol pred policajnou stanicou.

Krátko zaváhal, no napokon sa rozhodol a vošiel. Strážmajster Graves, ktorý majora Burnabyho dobre poznal, vstal a zatváril sa prekvapene.

„No toto, pán major, čo robíte vonku v takom nečase?“

„Počúvajte,“ povedal úsečne Burnaby, „Vyzváňam a klopem kapitánovi na dvere, ale nikto neodpovedá.“

„Aha, rozumiem, dnes je piatok.“

Graves bol oboznámený so zvykmi oboch priateľov. „Ale hádam ste sem v tomto počasí nemerali cestu až zo Sittafordu? Kapitán vás istotne nečaká.“

„Čaká, nečaká, som tu,“ vyhlásil Burnaby. „A ako som už povedal, neviem sa dostať dnu. Zvonil som, klopal, ale nikto neotvoril.“

Agatha Christie: Sittafordská _____

K uvedenej ukážke sa vzťahujú úlohy 27 – 33.

27. Napíšte názov žánru, ktorý preslávila Agatha Christie. Zarad'te ho do literárneho druhu.

28. Ktoré slovo sa hodí do názvu diela spisovateľky?

- A. spoločnosť B. polícia C. svadba D. záhada

29. Vytvorte podmieňovací spôsob sloviac podčiarknutých v texte ukážky 4.

30. Ktoré ustálené slovné spojenie najlepšie zachytáva vzťah medzi kapitánom a majorom?

- A. Vrana k vrane sadá, rovný rovného si hľadá.
 B. Kto druhému jamu kope, sám do nej spadne.
 C. Aký otec, taký syn.
 D. Všade dobre, doma najlepšie.

31. Ako nazývame krátke epické žánre/ustálené slovné spojenia z úlohy 30?

32. Čo v texte ukážky 4 označujú úvodzovky?

33. Z textu ukážky 4 vyplýva, že

- A. strážmajster majora Burnabyho už stretol.
 B. kapitán býval v opustenom dome sám.
 C. keď major klopal na dvere, bili hromy.
 D. kapitán už majora nečakal, pretože bol piatok.

34. Vypíšte číslovky v nasledujúcich vetách slovom.

- A. Major meral cestu zo Sittafordu už 3. krát. _____
 B. Strážmajster Graves mal 25 rokov. _____
 C. Na 48. deň prestalo pršať. _____

35. Doplňte do textu správne písmená.

Na ___šenie a láska v srdciach skupiny ľudí stáli na začiatku rozhodnutia založiť organizáciu ___loboda zvierat. Po devä___nást___ch rokoch práce pre zvieratá sa počet tak___chto ľudí rozrástol na nieko___ko tisíc. Dnes má ___rganizácia centrum v Bratislave, v ___acero pobočiek po celom ___lovensku a vyv___ja množstvo aktiv___t. Naš___m cie___om je zastaviť krutosti na zvieratách a pr___sadzovať zdravé spolunažívanie ľudí a zvierat.

(upravené - www.slobodazvierat.sk/O-nas.20.0.html) _____